málu shledal nss ve shodě se zákonem — je bezpředmětnou, jednak je nepřípustnou, když z nař. rozhodnutí je patrno, že se žalovaný úřad řešením této otázky nezabýval.

Č. 11.133.

Živnostenské právo: I. Živnostenský úřad nemůže udělení koncese pro periodickou dopravu osob autobusy vázati podle § 54 odst. 2 živn. ř. na podmínky, stanovené jedině ve prospěch hospodářské prosperity autobusové dopravy státní (poštovní a železniční). — II. Neodporuje § 108 úst. listiny, vysloví-li úřad vůči straně určitá omezení výkonu výdělečné činnosti, která mají podklad v předpisech živn. řádu.

(Nález ze dne 13. března 1934 č. 13.220/32.)

Prejudikatura: ad I: Boh A 10.132/32, 10.379/33, 10.543/33.

Věc: Ota B. v Ž. proti zemskému úřadu v Praze o koncesi pro periodickou dopravu osob.

Výrok: Nař. rozhodnutí se zrušuje pro nezákonnost.

Důvody: Okr. úřad v Trutnově udělil st-li výměrem ze 4. července 1930 koncesi k provozování periodické dopravy osob autobusem na trati T.—H.—Ž. se stanovištěm v Ž. Koncese byla omezena předpisem, že st-l musí se podrobiti všem podmínkám, které mu budou po skončení řízení o žádosti za udělení koncese předepsány, jakmile podmínky ty nabudou právní moci. Na základě této výhrady byly st-li výměrem okr. úřadu z 20. prosince 1930 sděleny předpisy, na něž se koncese váže.

Odvolání, které st-l z tohoto výměru podal, bylo nař. rozhodnutím částečně vyhověno, předpisy obsažené v bodech 3, 5, 8, 9 a 11 byly zrušeny, předpisy pak v bodech 1, 2, 4 a 10 byly pozměněny takto: 1. Koncese zaniká bez jakékoliv náhrady, zřídí-li poštovní správa do jednoho roku stejnou automobilní trať. 2. Koncesionář je povinen dopravovati poštu za přiměřenou náhradu; o podmínkách této dopravy bude sjednána smlouva mezi poštovní správou a koncesionářem. 4. Koncesionář je povinen předložiti ministerstvu pošt a telegrafů a správě poštovní automobilní dopravy v Praze nejpozději 14 dní před zahájením dopravy 3 opisy jízdního řádu a sazebníku a hlásiti 14 dní napřed každou jejich změnu. 10. Koncese uděluje se pouze na dobu, dokud nebude místní cestovní potřeba uspokojena tím, že státní správa vybuduje v atrakčním obvodu železniční trati spojení železniční neb automobilové směru souhlasného nebo málo odchylného nebo zlepší-li se spojení železniční do té míry, že nebude se jeviti potřeba linky autobusové. Ostatní předpisy, totiž předpisy v bodech 6 a 7 byly beze změny zachovány v platnosti. Podotknuto bylo, že živn. řád dovoluje uděliti koncesi za určitých podmínek, případně i s časovým obmezením. Udělení pak koncese s omezujícími podmínkami jest s hlediska živn. řádu přípustné a nemusí tyto podmínky býti pouze předpisovány s ohledem na možnost živn.-policejní úpravy podle § 54 odst. 2 živn. ř.

Ve stížnosti směřující proti podmínkám upraveným zem. úřadem konstatuje se, že jde o koncesi, která se vztahuje pouze na území jednoho okresu. K udělení této koncese je příslušný živn. úřad prvé stolice, jemuž není třeba s nikým se dohodovati. Je-li místodržitelskými oběžníky z 2. března 1899 č. 28.943, z 12. října 1899 č. 154.284, z 2. ledna 1900 č. 181.257 a z 18. srpna 1909 č. 179.318 nařízeno, aby živn. úřady prvé stolice předkládaly každou žádost za koncesi autobusovou zem. úřadu, který nadiktuje podmínky, ač jako odvolací stolice nemá práva odnímati odvolateli instanční pořad, pak jsou stanovené podmínky nezákonné a dlužno je zrušiti.

Námitka tato je bezdůvodná.

S hlediska procesního postavení stran není závady, aby nadřízený úřad na základě jemu příslušející rozkazovací moci svému podřízenému úřadu předepsal, jaký obsah má dáti adm. vyřízení, které mu přísluší vydati. Neboť ústavní právo Čsl. republiky neuznává služební neodvislosti správních úřadů na rozkazech nadřízených úřadů jako předmětu nároku stran. Z toho však plyne, že nižší úřady správní mají se říditi všeobecnými pokyny aneb pokyny, které jim dal nadřízený úřad v konkretním případě. V poměru na venek, tedy ke stranám, musí ovšem zákonná ustanovení kompetenční, která předepisují příslušnost nižšího úřadu pro vyřízení určité správní záležitosti v prvé stolici potud býti zachována, že každé vyřízení musí býti vydáno jako vyřízení oné instance aneb jako pocházející od oné instance, která je k vyřízení příslušna. To se také v daném případě stalo; stěžovatel se z výměru prvé stolice odvolal k zem. úřadu, jenž o odvolání nař. výnosem meritorně rozhodl. Není tu tedy po této stránce vytýkané nezákonnosti.

Stížnost dále tvrdí, že podmínky upravené zem. úřadem odporují ustanovení § 108 úst. listiny. V § 108 se stanoví, že každý občan čsl. může .... vykonávati výdělkovou činnost v mezích všeobecných právních ustanovení. Z tohoto předpisu plyne, že vykonávání výdělkové činnosti není oprávněním vůbec neomezeným, nýbrž že je přípustno toliko v mezích všeobecných ustanovení právních, čili že tato právní ustanovení určují meze, ve kterých sice každý občan má ústavou zaručeno volné vykonávání výdělkové činnosti, které však také nesmí překročiti. Stanovení těchto mezí přenechává ústavní listina normotvorné činnosti orgánů k tomu povolaných, která určuje rozsah a obsah té které výdělkové činnosti. Takovýmto všeobecným ustanovením právním jest i živn. řád.

Podle § 54 odst. 2 tohoto zák. jsou živn. úřady zmocněny k živn.-policejní úpravě živností v onom odstavci vyjmenovaných, mezi něž patří také živnosti zabývající se dopravou osob. Stížnost tvrdí, že předpis tohoto zákonného ustanovení neposkytuje opory pro podmínky upravené žal. úřadem. V nál. Boh. A 5301/26 dovodil nss, že pravomoc daná cit. zákonným ustanovením živn. úřadům není neomezená, nýbrž je omezena jednak tím, že obsahem svým musí opatření úřadu spadati v rámec živn. policie, a dále musí opatření ono opírati se o konkretní

skutečnosti odůvodňující závěr, že ohledy živn. policie vyžadují toho, aby majitel živnosti zachovával zákaz nebo příkaz v úpravě obsažený (Boh. A 5491/26).

Účelem živn.-policejní úpravy živností jmenovaných v § 54 odst. 2 cit. zák. je hájení veřejných zájmů, které mohou býti dotčeny buď tím, jak se ta která živnost všeobecně, aneb jak se jednotlivá živnost provozuje. Jaké veřejné zájmy má tu cit. zákonné ustanovení na mysli, není tam udáno. Při rozhodování o žádosti za udělení koncese k provozování periodické dopravy osob (§ 15 bod 3) dlužno přihlížeti kromě osobních náležitostí, požadovaných na uchazeči o jakoukoli koncesovanou živnost (§ 23 odst. 1), k místním poměrům a uvážiti námitky vznesené proti zamýšlenému provozování živnosti s hlediska policie bezpečnostní, mravnostní, zdravotní, požární aneb dopravní (§ 23 odst. 5). Dlužno-li při nastoupení živnosti, o niž jde, k těmto veřejným zájmům pozírati, pak je jisto, že chránění těchto veřejných zájmů je účelem a cílem úpravy podle § 54 odst. 2 živn. ř.

V rámec žádného z těchto veřejných zájmů, které živn. řád činí předmětem policejní úpravy podle tohoto zákonného ustanovení, nelze zahrnouti zřetel k tomu, aby prosperovaly státní podniky (pošta a státní dráhy), spravované podle zásad obchodního hospodaření (zák. z 18. prosince 1922 č. 404 Sb. a vl. nař. z 25. září 1924 č. 206 Sb.). Žal. úřad odvolává se dále všeobecně na právo uděliti koncesi za určitých podmínek, po případě i s časovým omezením. Toto právo nutno úřadu zásadně přiznati, ale ani ono nezahrnuje v sobě oprávnění stanoviti podmínky jakékoli. Na základě tohoto práva může úřad stanoviti jen takové podmínky, jejichž účelem je odstranění závad, pro které, kdyby existovaly a odstraněny nebyly, mohl by i koncesi odepříti. Nějakých takových důvodů však úřad neuvádí.

Předpisy živn. řádu, které upravují výkon práv živn., to jest zejména jeho hlavy IV., neustanovují nic, z čeho by se dalo usuzovati, že by tento zákon byl chtěl zasahovati v zájmu prosperity hospodaření pošty a státních drah jako státních podniků buď všeobecně aneb alespoň, pokud jde o živnosti v § 54 odst. 2 vyjmenované, do zásadní svobody živnostníkovy, která jest základní ideou živn. řádu.

Jestliže však znění tohoto zákona a principy, na nichž je vybudován, nedopouštějí, aby živn. úřady omezovaly volnost živnostníků a ukládaly jim povinnosti na ochranu hospodaření pošty a státních drah, pak nemají v odpor vzaté podmínky, jež byly stanoveny v tomto zájmu, opory v předpisech živn. řádu. Bylo proto nař. rozhodnutí zrušiti podle § 7 zák. o ss.

Č. 11.134.

Pojištění pensijní: Pojistná povinnost obchodního zástupce?

(Nález ze dne 13. března 1934 č. 2663.)